

Mot mobbing i barnehagen

Randaberg
kommune

HANDLINGSPLAN MOT MOBBING FOR BARNEHAGENE I RANDABERG

Gjelder for perioden fom 2014 tom 2018

Utarbeidet pr. 25.01.2010. Revidert pr. 18.10.2013. Skal revideres påny innen: 2016

Hovedmål:

Alle barnehager i Randaberg Kommune skal ha en nulltoleranse mot mobbing !

Delmål:

Alle ansatte i våre kommunale og private barnehager skal daglig jobbe aktivt for å opprettholde et mobbefritt oppvekstmiljø i barnehagen.

HVA ER MOBBING?

Mobbing er når en person eller en gruppe personer gjentatte ganger og over tid, plager et eller flere offer, og det er et skjevt maktforhold mellom de som mobber og de som blir mobbet.

Mobbingen kan arte seg som fysisk/psykisk plaging, trakassering, trusler, erting, håning, negativ omtale / tiltale, utestenging og / eller ignorering over tid.

Det er ikke mobbing ved vilkårlig erting, enkelt episoder med konflikter eller slåssing, enkelt tilfeller av utestenging m.m. Dette er slikt som kan forekomme i barns lek, og som oftest ordnes dette opp i, etter hvert og uten problemer for noen av partene.

Eksempel: Når et barn sier eller gjør noe og ser at den andre blir lei seg og dermed stopper med det han / hun sier eller gjør, er det ikke mobbing. Det er derimot mobbing om barnet utnytter gråten eller sårbarheten og fortsetter sin adferd. Det et barn kan reagere kraftig på, kan prelle av på et annet.

MÅL FOR BARNEHAGENS ARBEID MOT MOBBING:

- Alle skal ha rett til et godt fysisk og psykososialt miljø som fremmer helse, trivsel og mestring. Alle skal oppleve å få hjelp og støtte så tidlig som mulig. (Jfr. Plan for psykisk helse i Randaberg Kommune.)
- Skape et barnehagemiljø med nulltoleranse mot mobbing både blant barn og voksne.
- Øke personalets kunnskap om forebygging og håndtering av mobbing i barnehagen. Jevnlig kursing av personalet.
- Få til et konstruktivt samarbeide med foreldre angående mobbing.
- De voksne skal legge merke til, bekrefte, synliggjør og forsterke positivt samspill mellom barn.

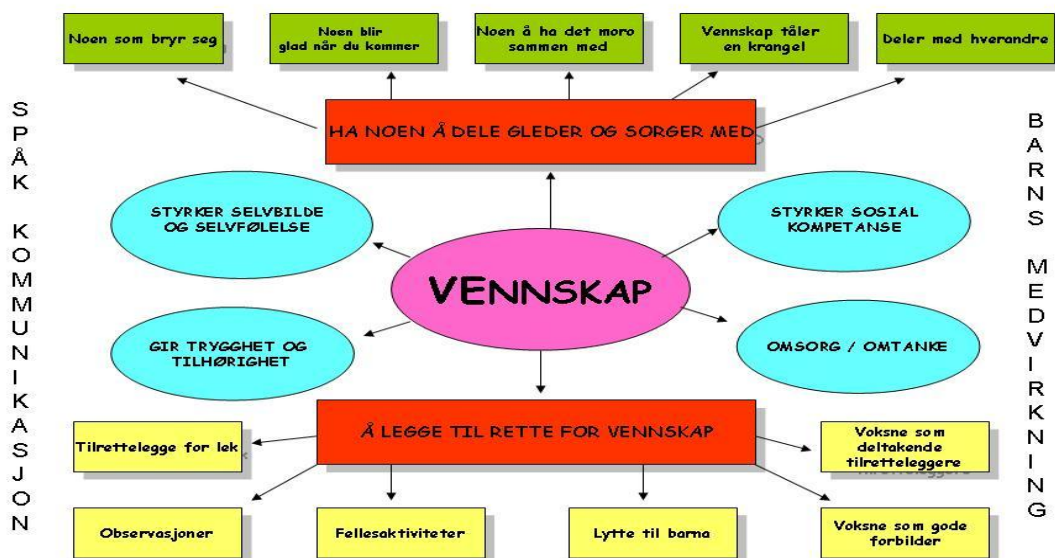
DETTE ØNSKER VI FOR BARNA I VÅRE BARNEHAGER:

- At vi har et miljø der alle blir møtt med varme, anerkjennelse og oppmuntring, slik at en opplever seg selv som verdifull.
- At vi har et miljø der alle respekterer hverandre for den man er.
- Alle barn skal ha skal ha venner og noen å leke med. Alle barn skal ha minst 1 venn.
- Alle skal oppleve glede og trygghet i barnehagen.
- At vi har et oppvekst miljø som styrker barnas selvfølelse - og som gjør dem godt rustet til å møte verden utenfor.
- Personalet skal være bevisste på sitt ansvar om å forebygge og sette inn tiltak mot mobbing i barnehagen.

En felles grunnholdning om at alle i prinsippet vil hverandre vel, kan være et godt utgangspunkt.

FORSLAG TIL FOREBYGGENDE ARBEID:

- Ansvarliggjøre de voksne i barnehagen. De voksne må se og høre barna. En aktiv og tydelig voksenrolle er avgjørende. De voksne må bygge gode relasjoner og skape vennskap mellom barna.
- At personalet jobber målbevisst med sosial kompetanse i bhg. (selvhverdelse, empati, rolletaking, prososial adferd, selvkontroll, lek, glede, humor etc.)
- Arbeide med for eksempel "Steg for steg", Kari Lamer, "JEEP". (JEEP = jeg er en problemløser)
- Anvende anerkjennende kommunikasjons og relasjonskompetanse (Berit Bae og Jesper Juul.)
- Ta ansvar for å skape et godt foreldresamarbeid vedr. mobbing.
- Observere samspillet mellom: barn-barn, voksen-voksen, og barn -voksen. Se egen sjekklister og skjema på side
- Ha samtaler med barna i små grupper om hvordan de har det i barnehagen. (barnemøter)
- Jevnlige diskusjoner vedr. mobbing på avdelingsmøter, personalmøter, planleggingsdager.

TILTAK NÅR MOBBING OPPSTÅR:

Personalet på avdelingene og pedagogisk leder, har ansvar for å utføre følgende tiltak ved mobbing:

I forhold til barna:

- * Oppfølgingssamtaler med de involverte barna
- * Vurdere å informere hele barnegruppen (samling)
- * Vurdere å opprette et sosialt nettverk rundt offeret. (fadder)
- * Vurdere å ta saken opp i tverrfaglig team, eller månedsbesøk PPT.
- * De ansatte informeres, og får beskjed om å observere samspillet mellom de barna det gjelder. Observasjoner gjennomgås ukentlig.
- * De ansatte skal bli enige om / utarbeide en felles strategi for å stanse mobbingen umiddelbart.

I forhold til foreldre:

- * Ped.leder har ansvar for å informere foreldre når mobbing er blitt konstatert.
- * Foreldre til både mobber og offer skal informeres umiddelbart.
- * Ha samtale med de involverte foreldre hver for seg eller sammen - avhengig av sak. Vurdér i hvert enkelt tilfelle.
- * Bli enige med foreldre om tiltak som skal settes inn for å stoppe mobbingen. Hva kan foreldre bidra med?

I forhold til barnehagens oppvekstmiljø:

- * Barnehagens / avdelingens miljø skal jevnlig kontrolleres ved å bruke sjekkliste på side 8 og 9 . Pedagogisk leder har ansvar for å utarbeide og gjennomføre videre tiltak. Resultat skal videreformidles til barnehagens styrer.

TILTAKSPLAN NÅR MOBBING SKJER:

Det skal skrives referat fra alle møter.

TILTAK:	ANSVAR:	GJENNOMFØRT: Signatur og dato
<p>1) Den som observerer mobbing informerer ped.leder straks. Tas opp på nærmeste avdelingsmøte. Beskriv så konkret som mulig hva som har skjedd. Hva har barna / barnet gjort? Hvordan har de voksne forholdt seg? Bli enige om tiltak videre.</p>	<p>Den som observerer mobbing. Alle</p>	
<p>2) Snakk med barna om det som har skjedd. Be barna komme med et forslag til hva vi kan gjøre videre. Sammenfatt barnas forslag med de personalet har kommet fram til.</p>	<p>Den ansatte som står barna nærmest</p>	
<p>3) Foreldrene til den / de som blir mobbet og den /de som mobber blir informert og tatt med på råd. (Situasjonssavhengig.)</p>	<p>Ped.leder</p>	
<p>4) Evaluering av hvordan det går etter 1 - 2 uker. Nye samtaler med barna ved behov.</p>	<p>Den ansatte som står barna nærmest</p>	
<p>5) Evaluering på avdelingsmøter etter 1-2 uker. Evt. videre tiltak?</p>	<p>Ped.leder Sammen med øvrige personale</p>	
<p>6) Ny informasjon / nye samtaler med foreldre etter behov.</p>	<p>Ped.leder</p>	
<p>7) Evaluering bør skje kontinuerlig 1x pr. mnd. eller oftere (jfr. behov) inntil saken er løst.</p>	<p>Ped.leder sammen med øvrige personale</p>	

REFERAT FRA MØTE VEDR. MOBBING I BARNEHAGER

Skjemaet skal ligge i barnets mappe (evt. kopi til foresatte)

Møtedato: _____ År: _____

Tilstede på møtet var: _____

Hva saken gjelder:	Tiltak videre:	Ansvar:

Dato for neste oppfølgingsmøte er satt til: _____ år: _____

Randaberg, den:

Underskrift ansatte

Underskrift ansatte

Underskrift foreldre

Underskrift foreldre

SJEKKLISTE 1 - BARNEHAGENS OPPVEKSTMILJØ:

Sjekkliste angående voksnes forhold til barna:

Spørsmål:	Ja- alltid	Ja - oftest	Nei - sjelden	Nei - aldri
Er voksne i vår barnehage anerkjennende og støttende i fht barns initiativ?				
Blir alle barna lagt merke til i like stor grad, uavhengig av type personlighet ? (innad /utadvendt)				
Får noen barn stadig positiv oppmerksomhet fra oss voksne - mer enn andre barn?				
Får noen barn stadig negativ oppmerksomhet fra oss voksne - mer enn andre barn?				
Kan en se at det har blitt et "mønster" i at vi voksne har lettere for å tro på noen barns forklaring på konflikter enn andre i gruppa?				
Er det noen barn i gruppa som vi voksne tar mer kontakt med - og finner på flere aktiviteter med enn andre barn?				
Er det noen barn i gruppa som vi voksne tar lite kontakt med - og sjelden tar initiativ til aktiviteter med?				
Klarer vi å involvere alle barna i fellesskapet - feks praten rundt bordet ved måltider?				
Har vi voksne større tålmodighet med enkelte barn i gruppa enn andre, når det gjelder å følge dem opp/hjelpe dem?				
Blir noen barn raskere avbrutt / avvist av oss voksne enn andre når de tar kontakt med oss?				
Er alle voksne bevisst på at barn ikke alltid klarer å skille spøk / ironi? (Være forsiktig med bruk av ironi i fht. barn som ikke forstår dette)				
Er voksne i vår barnehage aktive med å bygge gode relasjoner og vennskap mellom barn ?				
Legger de voksne i barnehagen merke til hva barna trives med og retter seg etter barnas initiativ ?				

SJEKKLISTE 2 - BARNEHAGENS OPPVEKSTMILJØ:

Sjekkliste angående miljøet i barnehagen:

Spørsmål:	Ja- alltid	Ja - oftest	Nei - sjelden	Nei - aldri
Er miljøet i vår barnehage preget av gjensidig omsorg, anerkjennelse, varme og respekt?				
Er samspillet barna imellom preget av likeverdighet og veksling av hvem som bestemmer og hvem som til enhver tid får være med?				
Er det en trygg og avslappet tone preget av humor, spontanitet, oppmuntring og glede?				

La sjekkliste 1 og 2 om barnehagens oppvekstmiljø jevnlig bli et diskusjonsgrunnlag i personalgruppa, på avdelingsmøter, personalmøter m.m.

Er vår barnehage der vi vil den skal være i fht. oppvekstmiljø?

EVALUERING:

- Personalet skal årlig evaluere sitt arbeid mot mobbing.
- Planen vil holdes oppdatert i forhold de til enhver tid gjeldende retningslinjer fra kunnskapsdepartementet.
- Barnehagene har selv et ansvar for at en jobber i hht. de mål og retningslinjer som er gitt i denne planen.

LITTERATUR / MATERIELLISTE:

For de voksne:

- Kari Lamer: Sosial Kompetanse. Teoribok, håndbok.
- You tube: Se flere filmer om mobbing: skriv :voksne skaper vennskap i søkefeltet eller bruk linkene under:
- <http://www.udir.no/Laringsmiljo/Arbeid-mot-mobbing/Manifest-mot-mobbing-2011-20141/Se-filmen-Voksne-skaper-vennskap---sammen/>
- <http://www.udir.no/Laringsmiljo/Arbeid-mot-mobbing/Manifest-mot-mobbing-2011-20141/Se-filmen-Voksne-skaper-vennskap/>
- http://www.udir.no/Upload/MMM/Kvello_vennskap.pdf (+ denne artikkelen er skrevet av Øyvind Kvello og inneholder egen litteraturliste)
- <http://www.udir.no/Barnehage/Pedagogikk/Veiledere/Barns-trivsel---voksnes-ansvar/> (denne artikkelen inneholder egen litteraturliste)
- Myrna B. Shure: JEEP (Jeg er en problemløser)
- Berit Bae: Det interessante i det alminnelige
- Reidar Pettersen: Mobbing i barnehagen
- Jesper Juul: Det kompetente barn
- Jesper Juul: Fra lydighet til ansvarlighet
- Jesper Juul: Diverse videoer
- Barne og Fam.dept. 2002: Mobbing i barnehagen.
- Kari Pape: Fra ord til handling - fra handling til ord.

For barna:

- Tor Åge Bringsværd: Karsten liker å danse
- Tor Åge Bringsværd: Ruffen - sjøormen som ikke kunne svømme
- Tone Lie Bøttinger: Min storebror apen
- Paul Leer Salvesen: Fy Fabian
- Ann De Bode: Det er alltid meg de skal ta
- Lena Klefeldt: Otto og Joppa
- Mats Wånblad: Lilleving
- Ulf Nilsson: Den lille gutten og løven
- Per Christian Jersild: Hymir
- Kari Saanum: Herr Alkabars nese
- Gunn-Britt Sundstrøm: Gutten i supermanddrakten

- Else Færden: Den stygge drageungen
- Birgitta Stenberg: Billy og sinte Lotta
- Birgitta Stenberg: Bjørn drar på landet
- Gunder Andersson: Martins sommer
- Trond Brønne: Petter og månen
- Eva Eriksson: Stures nya jacka
- Gunilla Bergstrøm: Albert og udyret
- Gunilla Bergstrøm: Hvem kan redde Albert Åberg?
- Ursula Kirchberg: Selim og Susanne
- Egon Mathiesen: Katten med de blå øynene
- Mette Cecilie Newth: Lille Skrekk

